

Karta zadania nr 1086 Do wniosku numer 134

Zamknięte

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego

(nazwa wnioskodawcy)

1. Właściciel zadania

Rafał Romanowski / Departament Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej / Elżbieta Karnafel-Wyka

(Minister/Departament/Naczelnik)

2. Obszar

Polityka społeczna.

3. Cel I rzędu - nr 04.

Aktywna polityka społeczna wobec wsi i rolnictwa.

4. Cel II rzędu - nr 04.04.

Poprawa zabezpieczenia emerytalnego rolników i ich rodzin oraz doskonalenie systemu ubezpieczeń społecznych rolników.

5. Zadanie - nr 04.04.00

Poprawa zabezpieczenia emerytalnego rolników i ich rodzin oraz doskonalenie systemu ubezpieczeń społecznych rolników.

6. Opis zadania

Wprowadzenie w trybie pilnym zmian w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, w tym umożliwienie zaliczania okresów zatrudnienia i podlegania ZUS do KRUS.

(zgodnie z pismem wnioskodawcy)

7. Opis stanu istniejącego dotyczącego sprawy/zadania

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r., począwszy od stycznia 2009 r. przy ustaniu prawa do emerytury rolniczej nie uwzględnia się okresów innego ubezpieczenia społecznego (okresów ubezpieczenia w ZUS) osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., tj. osobom, które objęła reforma powszechnego systemu emerytalnego. Reforma ta polega m. in. na tym, że prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalonej przez ZUS, uzależnione jest wyłącznie od osiągnięcia wieku emerytalnego, a nie od stażu ubezpieczeniowego. Staż ubezpieczeniowy bez względu w jakim systemie został przebyty

(powszechnym czy rolnym) nie jest warunkiem, od którego zależy prawo do emerytury z FUS. Według tej zasady emerytura z FUS ustalane są od stycznia 2009 r.

W związku z powyższym począwszy od stycznia 2009 r. ZUS i KRUS ustalają i wypłacają świadczenia emerytalne niezależnie. Emerytura z FUS oparta jest na zdefiniowanej składce, a emerytura rolna nadal oparta jest na zdefiniowanym świadczeniu. W przypadku nabycia uprawnień do emerytury z FUS i emerytury rolnej, przyznane świadczenia ZUS i KRUS wypłacają osobie uprawnionej niezależnie.

8a. Ocena wewnętrzna proponowanych działań (departamenty, jednostki podległe i nadzorowane)

W aktualnym stanie prawnym nie jest możliwa realizacja postulowanego wniosku. Nie może być ona bowiem dokonana w drodze incydentalnej nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zmierza ona bowiem do przywrócenia zasad obowiązujących przez reformą powszechnego systemu emerytalnego (dla osób urodzonych przed do 31 grudnia 1948 r.), kiedy to system rolny i powszechny oparte były na zdefiniowanym świadczeniu i była możliwość prostego zaliczania okresów ubezpieczeniowych do emerytury niezależnie w którym systemie zostały one przebyte. Wtedy to bowiem prawo do emerytury zarówno z ZUS, jak i z KRUS uzależnione było nie tylko od wieku emerytalnego, ale także od stażu ubezpieczeniowego. Wzajemna możliwość zaliczenia stażu ubezpieczeniowego rolnego do emerytury z ZUS lub stażu ubezpieczeniowego w ZUS do emerytury rolniczej skutkowało tym, że w razie zbiegu prawa do dwóch świadczeń do wypłaty przysługiwało tylko jedno świadczenie (z ZUS lub z KRUS wybrane przez zainteresowanego). Przy czym nie było nigdy możliwości podwójnego zaliczania tych samych okresów ubezpieczeniowych (raz do emerytury z KRUS, drugi raz do emerytury z ZUS). Według obecnie obowiązujących zasad, kiedy to każdy system (KRUS i ZUS) ustala emeryturę według własnych odrębnych zasad w razie nabycia prawa do emerytury z ZUS i emerytury z KRUS, zainteresowanemu wypłaca się oba świadczenia. Natomiast w przypadku gdy rolnik, posiadający mieszane okresy ubezpieczenia (trochę w ZUS i trochę w KRUS) nie nabędzie prawa do emerytury rolniczej (bo nie posiada wymaganego co najmniej 25. letniego okresu rolniczego ubezpieczenia) ustaloną przez ZUS emeryturę z FUS (na podstawie „kapitału ze składek” zgromadzonego na indywidualnym koncie w ZUS) zwiększa się o tzw. część rolną (art. 26a ustawy z dnia 17 grudnia 1989 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru części składkowej emerytury rolniczej przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników. Koszty tego zwiększenia refundowane są ZUS-owi przez KRUS.

Z powyższego wynika, że obecnie obowiązujące przepisy w zakresie ustalania prawa do emerytury rolnikowi, który w okresie aktywności zawodowej podlegał okresowo ubezpieczeniu w KRUS i ubezpieczeniu w ZUS, zabezpieczają prawo emerytury niezależnie od liczby lat przebytych w każdym z tych systemów. Natomiast tym, którzy posiadają co najmniej 25 lat ubezpieczenia w KRUS gwarantują prawo do dwóch świadczeń emerytalnych: z KRUS i z ZUS.

8b. Ocena zewnętrzna proponowanych działań (organizacje pracujące na rzecz rolnictwa)
Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w piśmie (przygotowanym we współpracy z MRiRW skierowanym do Zarządu Izby Rolniczej Woj. łódzkiego z kopią do KPRM (pismo Podsekretarza Stanu w MRPiPS, M. Zielenieckiego z dnia 1.02.2016 r. , znak: DUS.071.71.2015.KS) w sprawie

zaliczania okresów ubezpieczenia w ZUS do emerytury z KRUS i odwrotnie, potwierdza, że prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie jest uzależnione od stażu ubezpieczeniowego niezależnie w którym z systemów – powszechnym czy rolnym- został przebyty.

9. Proponowane rozwiązania

W aktualnym stanie prawnym nie jest możliwa realizacji postulowanego wniosku. Nie może być ona bowiem dokonana w drodze incydentalnej nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Wymagałoby to bowiem szerszych zmian reformatorskich w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych, który leży we właściwości MR, PiPS.

Ewentualne wprowadzenie zmiany w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników zmierzającej do realizacji postulatu wymagałoby jednocześnie zmian o charakterze reformatorskim w systemie powszechnym, trudnych obecnie do rozstrzygnięcia i oceny jej skutków (np. likwidacja lub zmniejszenie posiadanego przez rolnika „indywidualnego konta emerytalnego„ w ZUS co mogłoby nie być akceptowalne przez samych wnioskodawców).

Jednakże jeżeli podjęta zostanie decyzja polityczna w sprawie reformy powszechnego systemu emerytalnego zaistnieje możliwość podjęcia dyskusji w temacie zmiany obecnie obowiązujących zasad odnośnie zbiegu prawa do świadczeń emerytalnych dla tzw. rolników „dwuzawodowców”, tj. posiadających mieszane okresy ubezpieczeniowe (w ZUS i w KRUS).

Z informacji uzyskanej z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (pismo Departamentu Ubezpieczeń w MR, PiPS z dnia 22.05.2016 r. znak: DUS.I.5030.19.2016.MS) wynika, że planowany jest w 2016 r., zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U., poz. 637) przegląd systemu emerytalnego. Prace w tym zakresie prowadzone będą z udziałem partnerów społecznych w ramach Rady Dialogu Społecznego.

W trakcie tych prac przeprowadzona zostanie szeroka dyskusja także nad kwestią nabywania prawa do emerytury. Podjęta zostanie próba połączenia oczekiwań społecznych w zakresie modelu systemu emerytalnego z możliwościami budżetu państwa.

W trakcie tych prac możliwe więc będzie także podjęcie dyskusji na temat ewentualnej zmiany zasad łączenia okresów ubezpieczeniowych w ZUS i w KRUS przy nabywaniu prawa do emerytury co wiąże się ze wzruszeniem obecnie obowiązujących zasad w zakresie zbiegu prawa do emerytury z ZUS i z KRUS. Szczególnie ważne będzie to w przypadku gdy zapadnie decyzja, że prawo do emerytury z ZUS zostanie uzależnione również od przebytego stażu ubezpieczeniowego.

MRiRW powinno włączyć się w prace nad ww. przeglądem systemu emerytalnego.

10. Skutki finansowe, źródła finansowania

11. Niezbędne zmiany legislacyjne

12. Inne uwagi (niezbędne ekspertyzy i opracowania)

13. Konsultacje (nazwiska i telefony osób odpowiedzialnych za zadanie)

14. Eksperti, osoby do współpracy (dane kontaktowe)

15. Przewidywany termin realizacji zadania

2016-04-08

16. Powód, dla którego zadanie nie może być zrealizowane w terminie wyznaczonym przez Administratora

17. Inne uwagi

Podjęcie próby wzruszenia obowiązujących obecnie zasad w zakresie zbiegu prawa do emerytury z ZUS z emeryturą z KRUS może być podjęte w trakcie i terminie prac nad ewentualną zmianą modelu systemu emerytalnego, prowadzonych przez MR, PiPS po przeprowadzeniu przeglądu systemu emerytalnego, o którym mowa wyżej.

Zadanie zrealizowane
